ЯНВАРЬ 14
1939 во
№ 7 (970)
ДОНЫС 10 УР

Став странаясса пролетарийяс, ӧтувтчӧй!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

ТОМ ВЕЛӦДЫСЬЛӦН ДОЛГ

Миян странаын учитель пӧльзуйтчӧ ыджыд почетӧн, радейтӧмӧн да популярностьӧн. Партия да правительство кыпӧдісны ӧніӧдз вӧвлытӧм вылнаӧдз учительлысь професия. Учительстволысь медбур представительясӧс бӧрйӧма Верховнӧй Сӧветъясса депутатъясӧн, на пӧвсын эмӧсь и том велӧдысьяс. Миян странаын лӧсьӧдӧма став условиеяс сы вылӧ, медым честнӧй да преданнӧй педагогъяс воспитывайтісны замечательнӧй йӧзӧс, комунизм стрӧитысьясӧс.

Школаса энтузиастъяс чувствуйтӧны педагог профессияӧ призвание, налы гӧдса учительскӧй уджлӧн подлиннӧй вдохновение. Аслас профессия дорӧ 'тадзи относитчӧны и уна том велӧдысьяс, кодъяс сочетайтӧны велӧдан удж медся вдумчивӧй воспитательнӧй уджкӧд.

Педагог формируйтӧ мортлысь характер. Тайӧ—почетнӧй, но и зэв сложнӧй мог. И тайӧ могӧн справляйтчӧны нӧшта оз став велӧдысьыс. Эмӧсь миян, нӧшта ҫэтшӧм велӧдысьяс, кодъяс велӧдчысьясӧс аддзылӧны сӧмын классысь, кодъяс урокысь кындзи весиг ӧти минут оз овлыны велӧдчысьяскӧд. Татшӧм, чиновник сямӧн асланыс делӧ дорӧ относитчысь велӧдысьясӧс, велӧдчысьяс оз радейтны. Сідз жӧ пӧшти пыр оз радейтны и сійӧ предметсӧ, кодӧс велӧдӧ татшӧм сукарыс.

Радейтана велӧдысь! Сылӧн образ кольӧ паметьын уна вояс кежлӧ. Сійӧ вермӧ увлекитны предметӧн велӧдчысьясӧс, сійӧ кужӧмӧн на водзын восьтӧ наукалысь горизонтъяс. Татшӧм учительлы доступнӧйӧсь выль научнӧй открытиеяс. Сійӧ вайӧ велӧдчысьяс пӧвсӧ наукалысь выль идеяяс.

Со Сыктывкарса кырув школаын велӧдысь Рочева ёрт относитчӧ аслас быд велӧдчысь дорӧ ыджыд радейтӧмӧн да вниманиеӧн и велӧдчысьяс сійӧс радейтӧны. Сійӧ тӧдӧ ассьыс велӧдчысьяссӧ не сӧмын фамилияясӧн да нимъясӧн, но пыдіа интересуйтчӧ налӧн олӧмӧн, интересъясӧн и сійӧ велӧдчысьяслӧн радейтана старшӧй ёрт. Татшӧм велӧдысьяс миян абу этша.

Но миян школаясын нӧшта эмӧсь на сэтшӧм велӧдысьяс, кодъяс торйӧдчӧны велӧдчысьясысь. Со Абезьса начальнӧй школаын (Уса р-н) велӧдысь Селиванов грубитӧ велӧдчысьяскӧд обращениеын, видӧ найӧс лёк кывъясӧн, горзӧ. Дерт татшӧм велӧдысьтӧ велӧдчысьяс оз радейтны.

Зэв ыджыд да отвественнӧй мог пуктӧма велӧдысьяс вылӧ—найӧ веськӧдлӧны быдмысь поколениелысь мировозрение формируйтӧмӧн, воспитывайтӧны найӧс коммунизм сямӧн. А та вылӧ медводз колӧ велӧдысьяслы асланыс лоны большевизм теория тӧдӧмлунӧн вооружитчӧмаӧн, найӧ долженӧсь имеитны четкӧй да стройнӧй марксистско-ленинскӧй мировозрение.

Сідзкӧ велӧдысь водзын сулалӧ серьёзнӧй мог—овладейтны марксистско-ленинскӧй учениеӧн, лоны сійӧ учение проводникӧн. ВКП(б) историялӧн курс сыын сетас быд велӧдысьлы донъявны позьтӧм отсӧг.

Бур воспитательӧн лоас сійӧ том велӧдысь, кодi серьёзнӧя босьтчас ассьыс педагогическӧй мастерство кыпӧдӧмӧ. Тані делӧыс абу сӧмын заочнӧй институтъясын велӧдчӧмын, кодлӧн рольыс дерт ыджыд. Позьӧ школаын котыртны педагогическӧй темаяс вылӧ рефератъяс нуӧдӧм. А мыйла эськӧ учительскӧй совещаниеяс вылын не кывзывлыны докладъяс марксизм классикъяслӧн педагогическӧй высказываниеяс йылысь,а сідз жӧ Чернышевскийлӧн, Добролюбовлӧн, Ушинскийлӧн, Песталоццилӧн высказываниеяс йылысь? Либӧ мыйла шуам не сувтӧдлыны докладъяс челядьлысь характер, воля воспитайтӧм йылысь?

Унджык творческӧй отношение аслад профессия дорӧ, ассьыд делӧ ёнджыка радейтӧм! Быд велӧдысь, кодi честнӧя пӧртӧ олӧмӧ ассьыс обязанностьяс, вӧчӧ ыджыд политическӧй важностя удж. Велӧдысьлӧн медся почетнӧй да медса ыджыд обязанность—воспитывайтны челядьӧс. Тайӧс оз позь вунӧдны комсомольскӧй организацияяслы.

Комсомолец - велӧдысьӧс райком должен прӧверайтны сы серти, кутшӧма сійӧ тӧждысьӧ аслас велӧдчысьяс вӧсна, кыдзи отсалӧ найӧ быдмӧмлы, кыдзи котыртӧ накӧд внешкольнӧй удж. Комсомолец-велӧдысьлы медбур оценкаӧн лоӧ—смелӧй, честнӧй йӧзӧс, рӧдиналы помтӧма преданнӧй, сылӧн дзоридзалӧм вӧсна ассьыс став вын сетны готовӧй йӧзӧс воспитайтны кужӧм. Тайӧ том велӧдысьлӧн медся благороднӧй да священнӧй обязаность.

Испанскӧй республикалы отсӧг

БАРСЕЛОНА, 11. Барселонаын получитӧм сведениеяс серти, 1937 вося майсянь 1938 вося ноябрьӧдз США-ын вӧлі чукӧртӧма различнӧй организацияясӧн республиканскӧй Испания пӧльза вылӧ 1.916 сюрс доллар.

ТРУДОВӦЙ КНИЖКАЯС СЕТАЛӦМЛЫСЬ СРОК НЮЖӦДОМ ЙЫЛЫСЬ

Трудовӧй книжкаяс правильнӧя заполнитӧм обеспечитӧм да тайӧ делӧас тэрмасьӧм устранитӧм могысь ССР Союзса Совнарком постановитіс нюжӧдны предприятиеясын да учреждениеясын трудовӧй книжкаяс сеталӧм помалан срок тавося январь 25 лунӧдз.

Японскӧй армиялӧн Китайын воштӧмъяс

ЧУНЦИН, 11. Китайскӧй корреспондентъяскӧд интервьюын Китайса военнӧй министр Хо Ин-цин, японскӧй армияӧн воштӧмъяс йылысь сёрнитӧмӧн, индіс, мый война заводитчӧмсянь японецъяс воштісны 700 сюрсысь неэтшаджык мортӧс. Китайскӧй авиацияӧн да зенитнӧй артиллерияӧн тырвыйӧ бырӧдӧма 669 японскӧй самолёт да сыысь кындзи вӧлі японскӧй самолётъяс повредитӧмлӧн 2.202 случай. Японецъясӧн воштӧма 580 судно, 1.200 грузовик, бронеавтомобиль да танк, 72.592 винтовка, 4.168 кокни да сьӧкыд пулемёт, 644 миномёт, 342 featurednӧй орудие.

Хо Ин-цин пасйис водзӧ, мый китайскӧй армиялӧн вынъяс дугдывтӧг содӧны, кыптӧ китайскӧй салдатъяслӧн боеспособность да бурмӧ вооружение.

Рубеж сайын

* Каталонияын химическӧй промышленностьса рабочӧйяс Францияса рабочӧй-химикъяслы ыстісны телеграмма, кӧні выражайтӧны благодарность французскӧй профсоюзъясӧн Испанияын отсӧг сетӧмысь.

* Французскӧй правительство решитіс вузавны ресвубликанскӧй Испаниялы 45 сюрс тонна нянь 38 миллион франкысь.

* Февраль тӧлысьын Рузвельт пeтас Караибскӧй морелӧн діяс районӧ Атлантическӧй океанын американскӧй флотлӧн маневръясын участвуйтӧм вылӧ.

* Январь 10 лунӧ 8 лун чӧж видлалӧм бӧрын помасис пӧдса судебнӧй процесс писатель Эрнст Никишлӧн, кодӧс мыжалӧны „существующӧй строй свергнитӧм кежлӧ лӧсьӧдчӧмын да Гитлерлы паныд заговорын“. Никиш германскӧй фашистскӧй судӧн приговоритӧма пожизненнӧй каторгаӧ.

* Январь 5 лунӧ китайскӧй армияса виднӧй генералъяс Ли Цзун-жень да Бай Чжун-си шыӧдчисны Чан Кай-ши дорӧ телеграммаӧн, кӧні корӧны арестуйтны предатель Ван Цзин-вейӧс.

СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн Указ

ОБОРОННӦЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ КУЗЯ НАРОДНӦЙ КОМИССАРИАТ ЮКӦМ ЙЫЛЫСЬ

СССР-са Обороннӧй Промышленность кузя Народнӧй Комиссариат юкны нёль Народнӧй Комиссариат вылӧ:

1. СССР-са Авиационнӧй Промышленность кузя Народнӧй Комиссариат, сійӧ составӧ пыртӧмӧн:
а) самолёт стрӧитан заводъяс,
б) авиомоторнӧй заводъяс,
в) авиационнӧй приборъяс да рация стрӧитан заводъяс.

2. СССР-са Судостроительнӧй Промышленность кузя Народнӧй Комиссариат, сійӧ составӧ пыртӧмӧн:
а морскӧй да речнӧй судостроение кузя заводъяс,
б) морскӧй приборъяс да аккумулятор стрӧитан заводъяс.

3. СССР-са Боеприпасъяс кузя Народнӧй Комиссариат, сійӧ составӧ пыртӧмӧн:
а) заводъяс, кодъяс вӧчалӧны боеприпасъяс,
б) порох вӧчӧм кузя заводъяс.

4. СССР-са Вооружение кузя Народнӧй Комиссариат, сійӧ составӧ пыртӧмӧн:
а) артиллерийскӧй заводъяс,
б) стрелковӧй вооружение кузя заводъяс,
в) оптическӧй промышленность кузя заводъяс.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1939 во январь 11 лун.

СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн Указ

СССР-са АВИАЦИОННӦЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ КУЗЯ НАРОДНӦЙ КОМИССАРӦН М. М. КАГАНОВИЧ ЁРТӦС НАЗНАЧИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

СССР-са Авиационнӧй Промышленность кузя Народнӧй Комиссарӧн назначитны Михаил Моисеевич Каганович ёртӧс.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1939 во январь 11 лун.

СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн Указ

СССР-са СУДОСТРОИТЕЛЬНӦЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ КУЗЯ НАРОДНӦЙ КОМИССАРӦН И. Т. ТЕВОСЯН ЁРТӦС НАЗНАЧИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

СССР-са Судостроительнӧй Промышленность кузя Народнӧй Комиссарӧн назначитны Иван Теводросович Тевосян ёртӧс.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль,
1939 во январь 11 лун.

СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн Указ

СССР-са БОЕПРИПАСЪЯС КУЗЯ НАРОДНӦЙ КОМИССАРӦН И. П. СЕРГЕЕВ ЁРТӦС НАЗНАЧИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

СССР-са Боеприпасъяс кузя Народнӧй Комиссарӧн назначитны Иван Павлович Сергеев ёртӧс.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1939 во январь 11 лун.

„ЭКОНОМИСТЪЯС"—РОССИЯЫН ЕДИНӦЙ ПОЛИТИЧЕСКӦЙ ПАРТИЯ КОТЫРТӦМЛӦН ГЛАВНӦЙ ПРОТИВНИКЪЯС

„Экономизм"— медводдза оппортунистическӧй течение российскӧй социал-демократия радъясын, кодлы паныд роч революционнӧй марксистъяс Ленин юрнуӧдӧмӧн нуӧдісны упорнӧй принципиальнӧй тыш некымын во чӧж 90-ӧд вояс помсянь 900-ӧд вояс заводитчытӧдз. „Единӧй политическӧй рабочӧй партия котыртӧмлӧн главнӧй противникъясӧн тайӧ кад коластӧ вӧліны „экономистъяс". Найӧ отрицайтлісны татшӧм партиялысь быть коланлун. Найӧ поддерживайтлісны торъя группаяслысь разрозненность да кустарничество. Именнӧ налы паныд и веськӧдісны ассыныс ударъяс Ленин да сылӧн котыртӧм „Искра" („ВКП(б) История", стр. 26). „Экономизмӧс" тырвыйӧ идейнӧя разгромитӧм, политическӧй сцена вылысь сылӧн мунӧм относитчӧ 1902 во, кор Ленинскӧй удж „Что делать?" вӧчис сылы смертельнӧй удар.

* * *

90-ӧд вояслӧн мӧд джынъыс Россиялы характеризуйтчис массовӧй рабочӧй движение содӧмӧн, кодi муніс промышленнӧй кыптӧм подув вылын. Текстильщикъяслӧн 1896 вося знаменитӧй петербургскӧй стачка бӧрын стачечнӧй движение, Ленин выраженье серти, примитіс „повальнӧй характер". Движение паськаліс став Россия пасьта. Промышленнӧй кризис, кодi лоис Россияын 1900 воын, эз сувтӧд и эз слабмӧд рабочӧй движениесӧ. Стачкаяс пыр ёнджыка кутісны босьтны революционнӧй характер. 1901 вося майын муніс рабочӧйяслӧн героическӧй вооруженнӧй тыш Обуховскӧй военнӧй заводын, кодi тӧдса „Обуховскӧй оборона" ним улын. Быдмӧ стачечнӧй движение и мукӧд каръясын, лун вылын, Закавказьеын. Рабочӧйяслӧн стачкаяс влияние улын кыпӧдчӧ крестьянство, заводитӧ шевелитчыны и либеральнӧй буржуазия. Матысмӧ революционнӧй кризис.

Содысь революционнӧй кыптӧмӧн веськӧдлӧм вылӧ, сійӧс пролетариатлӧн победоноснӧй революцияӧ пӧртӧм вылӧ колӧ вӧлі марксизмлӧн идеологическӧй подувъяс вылын котыртӧм единӧй централизованнӧй партия.

Кутшӧм жӧ вӧлі сійӧ кад кежлӧ положениеыс российскӧй социал-демократия радъясын?

Социал-демократическӧй движение добитчис нин некоторӧй успехъяс. Народническӧй идеология вӧлі разгромитӧма да сійӧн лӧсьӧдӧма позянлун марксизм паськӧдӧм вылӧ, весалӧма почвасӧ марксистскӧй рабочӧй партия котыртӧм вылӧ. Ленинӧн 1895 воын котыртӧм петербургскӧй „Союз борьбы за освобождение рабочего класса", кодi вӧлi революционнӧй партиялӧн медводдза зачатокӧн, пуктіс нин заводитчӧм марксизм рабочӧй движениекӧд йитӧмлы.

Ленинскӧй „Союз борьбы" йитіс рабочӧйяслысь стачечнӧй тыш самодержавиелы паныд революционнӧй движениекӧд, выступайтіс медся паськыд политическӧй программаӧн да боевӧй тактикаӧн, рабочӧйяслы сійӧ тышлысь налӧн конечнӧй цель—социалистическӧй началояс вылын общество перестроитӧм—достигнитӧмын тӧдчанлунсӧ разъяснайтӧмӧн.

1898 воын некымын карса „Союз борьбы" вӧчлісны попытка ӧтувтчыны единӧй с.-д. партияӧ. Сійӧ цельӧн чукӧртӧм РСДРП I съезд вылын вӧлі провозгласитӧма РСДРП котыртӧм. Тайӧ провозглашение, кыдзи и съездӧн лэдзӧм „Манифест", кодi вӧлі кӧть и уна торйын, но нӧшта неудовлетворительнӧйӧн, ворсісны ыджыд революционно-пропагандистскӧй роль.

Движениелӧн водзӧ успехъяс затормозитчисны революционнӧй социал-демократъяс пӧвсын массӧвӧй арестъяс вӧсна. Нӧшта 1897 воын на Ленинӧс вӧлі ыстӧма ссылкаӧ Сибирӧ. Сыкӧд тшӧтш вӧлі арестуйтӧма да ыстӧма „Петербургскӧй союз борьбылысь" став руководящӧй ядросӧ. „Старикъяслысь" (сідзи шуисны Ленинӧс да сылысь сторонникъясӧс) места займитісны союзса „том" шленъяс интеллигенция пӧвсысь. Найӧ эз иметны революционнӧй уджлысь опыт, вӧлі воспитайтсьӧмаӧсь легальнӧй марксизм литература вылын, мый эз вермы не тӧдчыны организациялӧн кыдзи идеологическӧй, сідзи и организационнӧй состояние вылын. I съезд вылын бӧрйӧм ЦК сідз жӧ вӧлі арестуйтӧма, весиг эз и удит босьччывны уджас. Сы вӧсна I съезд бӧрын положениеыс нӧшта ёнджыка омӧльтчис. Единӧй руководство абутӧм вӧсна местнӧй комитетъяслӧн удж страдайтіс кустарщинаӧн, нагын мератӧг ыджӧдчис социал - демократическӧй деятельностьлӧн местно-практическӧй бок, сійӧ кадӧ кор сылӧн общеполитическӧй бокыс вештысьліс бӧрӧ. Конспиративнӧй неопытность вайӧдіс уна арестъясӧ, мый вӧсна крепыд революционнӧй традицияяс да преемственность эз вермыны артмыны. „1898 во бӧрся кад коласт лоис партияын идейнӧй да организационнӧй неразбериха ыджыдан кад коласӧн („ВКП(б) История", стр. 30).

Социал - демократическӧй движение кутіс явнӧя кольны рабочӧй массалӧн да мукӧд общественнӧй слӧйяслӧн стихийнӧй подъёмысь.

Ленин сы кузя гижліс: „Массовӧй (стихийнӧй) движениелы оз тырмыны „идеологъяс", теоретически сэтшӧма подготовленнӧйяс, медым лоны застрахованнӧйӧн быдсикас шатайтчӧмъясысь, оз тырмыны веськӧдлысьяс, кодъяслӧн эм сэтшӧм паськыд политическӧй кругозор, сэтшӧм революционнӧй энергия, сэтшӧм организаторскӧй талант, медым котыртны выль движение базис вылын боевӧй политическӧй партия" (В. И. Ленин, Соч. т. IV, стр. 324).

Рабочӧй класслӧн стихийнӧй движениелы, кодӧс вӧлі лишитӧма марксистскӧй руководствоысь, грӧзитіс опасность сюрны буржуазия руководство улӧ. Тайӧ опасность лоис торъя сёрьёзнӧйӧн, кор лоисны йӧз, кодъяс не сӧмын тупкисны синъяснысӧ идейнӧй разброд да кустарщина вылӧ, кодi вӧлі партияын, социал-демократическӧй движениеӧн массаяслӧн революционнӧй кыптӧмысь кольӧм вылӧ, но „йӧзӧдлісны сійӧс особӧй добродетельӧн... возведитісны теория стихийность водзын преклонениеӧ да раболепство... кутісны проповедуйтны, мый социал-демократъяс должейӧсь не мунны водзын, а кыссьыны движение **бӧжын**" (сэні жӧ). Тайӧ вӧліны „экономистъяс". Медся жгучӧй, медся важнӧй вопросӧн, кодысь зависитісны Россияса став революционнӧй движениелӧн судьбаяс, вӧлі марксистскӧй уджлӧн массаяс революционнӧй тышысь бӧрӧкольӧм бырӧдӧм йылыс вопрос. Колӧ вӧлі ӧтувтны разі-пельӧ торъялӧм марксистскӧй организацияяс революционнӧй марксистскӧй теория вылӧ подуласьӧ единӧй централизованнӧй партияӧ. Сійӧс добитчӧм вылӧ колӧ вӧлі медводз экономизмӧс идейнӧя разгромитӧм. Ленин котыртӧ нелегальнӧй газета „Искра", кодi кутіс нуӧдны тыш партияӧс идейнӧя да организационнӧя сплотитӧм вӧсна, кодi вӧчис сокрушающӧй ударъяс „экономизмлы".

* * *

Ленин, революционнӧй социал-демократъяс „экономизмлӧн" торъя петкӧдчӧмъяскӧд тыш заводитісны нуӧдны нӧшта 1897 воын. „Экономизмлӧн" медводдза программнӧй „выступление вӧлі 1899 воын. Сійӧ кадӧ Ленин находитчис ссылкаын Шушенскӧй сиктын. А. М. Елизарова ыстіс сылы документ, кодi получитіс ним credo *), кӧні Кускова да Прокопович излагайтісны ассыныс взглядъяс россияса рабочӧй движение могъяс вылӧ. Тайӧ документын став откровенностьӧн вӧлі сформулируйтӧма „экономизмлӧн" основнӧй политическӧй тенденция: „рабочӧйяс мед нуӧдасны экономическӧй тыш... а марксистскӧй интеллигенция мед ӧтувтчӧ либеральяскӧд политическӧй „тыш" вылӧ" (сэні жӧ, 375 листб.).

Тайӧ вӧлі марксизмӧс рабочӧй движениеысь орӧдан, торйӧдан проповедь, кор революционнӧй тышлӧн решающӧй вопросӧн вӧлі налысь йитӧдъяс ёнмӧдӧм. Ленин пыр жӧ выступитіс протестӧн тайӧ видзӧдласъяслы паныд (видзӧд „Протест российских социал-демократов". Т. II, стр. 473—486.).

Быдмысь рабочӧй движение да сылӧн ёнмысь революционнӧй характер влияние улын „экономизм" вежӧ ассыс формасӧ, маскируйтӧ ассыс восьса оппортунистическӧй видзӧдласъяссӧ. Сійӧ лоӧ сымын ёнджыка опаснӧйӧн, да Ленин восьтӧ главнӧй би именнӧ „экономизмлӧн" тайӧ разновидностьлы паныд, кодi представляйтсис „Рабочее делоӧн" *).

Ленин вӧчӧ „экономизмлы" удар бӧрся удар, сылысь идеологияӧ аслас „Что делать?" уджын полнӧй разгромӧ полвергайтӧмӧн. Тайӧ уджын сійӧ пуктіс аслыс могӧн **„объяснитчӧм" став** економистъяскӧд миян разногласиеяслӧн **став** коренной пунктъяс кузя" (В. И. Ленин. Соч. Т. IV стр. 364).

„Экономизмын" основнӧйыс—стихийность идеология, рабочӧй движениелӧн стихийность водзын преклоняйтчан теория. „Рабочее дело" мыжаліс „Искраӧс" сыын, мый сійӧ ичӧтмӧдӧ развитиелӧн объективнӧй либӧ стихийнӧй элементлысь тӧдчанлунсӧ. Ленин пасйис, мый тайӧ кывъясыс югдӧдӧны „русскӧй социал-демократъяс костын öнія теоретическӧй да политическӧй разногласиеяслысь став сутьсӧ" (Т. IV, стр. 383). Рабочӧй движение стихийность водзын преклоняйтчӧм, социалистическӧй сознаниелысь рольсӧ ичӧтмӧдӧм, партияӧс, кыдзи движениелысь руководящӧй вын, отрицайтӧм, — экономистъяслӧн став оппортунистическӧй идеология стержень. Татысь и политическӧй тыш отрицайтӧм, теория отрицайтӧм, кустарщина проповедуйтӧм—налӧн активнӧй тыш Россияын **единӧй** политическӧй партия **котыртӧмлы паныд**. „Стихийность теория,— гижліс Сталин ёрт,—эм движениелӧн сознательнӧй элементлысь роль ичӧтмӧдан теория, „хвостизмлӧн" идеология, **быдсикас** оппортунизмлӧн логическӧй подув" („Вопросы ленинизма" стр. 14, 10-е изд.). Сідзкӧ, стихийность теорияыс буржуазнӧй сущностьсӧ разоблачайтӧмӧн, Ленин эрдӧдліс быдсикас оппортунизмлысь идеологическӧй вужъяссӧ.

Ленин петкӧдліс, мый рабочӧй движение стихийность водзын преклонайтчӧм быть сопровождайтсӧ теория динӧ, программа динӧ „идеологъяс" динӧ, мӧдног сознательнӧй веськӧдлысьяс динӧ пренебрежительнӧя относитчӧмӧн.

„Экономистъяс" извращайтлісны марксизм „критикалы свобода" фальшивӧй лозунг сайӧ дзебсьӧмӧн. Тайӧ лозунгыс збыльвылас вӧлі означайтӧ „социализмӧ буржуазнӧй идеяяс да буржуазнӧй элементъяс пыртӧмлы свобода". Тайӧ лозунгыс веськыда индыліс сы вылӧ, мый русскӧй „экономистъяс" вӧліны международнӧй оппортунизм-ревизионизм единӧй семьяын Бернштейн*) типа шленъясӧн. Бернштейн сійӧ кадӧ выступитіс буржуазия интересъясын марксизмлысь основнӧй положениеяс ревизируйтӧмӧн.

Ленин став вынӧн индіс сійӧ исключительнӧй тӧдчанлунвылӧ, кодӧс имеитӧ революционнӧй теория революционнӧй движениелы. Теория сӧстӧмлун вӧсна тыш кык пӧв да куим пӧв вӧлі важнӧйджык Россиялы, кӧні пролетариатлӧн революционнӧй партия сӧмын-на течсьис да кӧні сы вӧсна сійӧ либӧ мӧд течение упрочитчӧмысь вермис зависитны социал-демократиялӧн будущӧйыс уна во кежлӧ. Сы кындзи россияса пролетариат сулаліс „став мукӧд странаясса пролетариатлӧн став **матыса** могъясысь **медся революционнӧй**" водзын—сы водзын сулаліс мог путкыльтны став демократическӧй слӧйясӧн юрнуӧдӧмӧн международнӧй реакциялысь оплот—царскӧй самодержавие, мый „вӧчис эськӧ русскӧй пролетариатӧс международнӧй революционнӧй пролетариат авангардӧн" (Ленин, Т. IV, стр. 382). А „**водзынмунысь боецлысь роль**, кыдзи индыліс Ленин, **вермас вылолнитны сӧмын партия, кодӧн веськӧдлӧ водзынмунысь теория**" (Т. IV. стр. 380—381).

„Экономистъяс" ӧтказывайтчылісны стихийнӧй ра-

*) Credo латынскӧй ногӧн—вера исповедуйтӧм.

*) „Рабочее дело"—орган „Русскӧй социал-демократъяс заграничнӧй союзлӧн". Петіс 1899 вося апрельсянь 1902 вося февральӧдз „экономист" Кричевскӧй редакция улын. „Экономизмлысь" видзӧдласъяс медся яркӧй, последовательнӧй выразительӧн вӧлі газета „Рабочая мысль", кодi петіс 1897 вося октябрьсянь 1902 вося декабрӧдз.

*) Ед. Бернштейн — немецкӧй социал-демократ, кодi 1899 воын выступитіс книгаӧн „Предпосылки социализма и задачи социал-демократии", кӧні подвергнитіс ревизияӧ (татысь ревизионизм нимыс) революционнӧй марксизмлысь философскӧй, экономическӧй да политическӧй подувъясӧ, найӧс классъяслӧн миритчӧм, капитализмлӧн социализмӧ мирнӧя быдмӧм теорияӧн вежӧмӧн.

(Помсӧ видзӧд 3 листб.)

„Экономистъяс"—Россияын единӧй политическӧй партия котыртӧмлӧн главнӧй противникъяс

бочӧй движениеӧ социалистическӧй сознание пыран могысь, утверждайтӧмӧн, мый сійӧ сознаниеыс быттьӧ стихийнӧя быдмӧ ассыс рабочӧй движениеысь. Найӧ извращайтлісны марксизм, сійӧн мый рабочӧйяслӧн социал-демократическӧй движение оз вермы артмыны стихийнӧя, сійӧ должен лоны пыртӧмаӧн **ортсысянь**, стихийнӧя жӧ рабочӧй движение вӧв буржуазнӧй идеологиялы подчинениеӧ. Ленинлысь тайӧ положениессӧ развивайтӧмӧн, „Что делать?" дорйӧмӧн выступайтӧмӧн, Сталин ёрт „Всколзь о партийных разногласиях" уджын гижліс: „**Стихийнӧй рабочӧй движение—движение социализмтӧг**, быть ичӧтмӧ да босьтӧ тред-юнионистскӧй окраска—подчиняйтчӧ буржуазнӧй идеологиялы... мӧд боксянь—социализм **рабочӧй движениеысь бокын** кольӧ фразаӧн да воштӧ тӧдчанлунсӧ, кӧть кутшӧм научнӧй почва вылын сійӧ эз сулав... Рабочӧй движение должен йитчыны социализмкӧд, практическӧй деятельность должен топыда кӧртасьны теориякӧд да сійӧн сетны стихийнӧй рабочӧй движениелы социал-демократическӧй смысл да чужӧмбан" (см. Л. Берия. „К вопросу об истории большевистских организаций в Закавказье". Партиздат ЦК ВКП(б), 1935 г., стр. 40—41). Социалистическӧй сознание—научнӧй социализм чужӧ оз стихийнӧй движениеысь, а наукаысь, став медся бурыслӧн, мый лӧсьӧдіс человечестволӧн водзынмунысь мӧвп наука областьын, дзик ӧти преемникӧн являйтчӧмӧн. „Экономистъяс" стремитчисны лишитны рабочӧй движение социалистическӧй сознаниеысь, социалистическӧй идеологияысь мӧдног кӧ сійӧ идеологияысь, коді соответствуйтӧ сылӧн классӧвӧй интересъяслы. А „рабочӧй движение стихийность водзын быдсикас преклонение, „сознательнӧй элементлысь" роль, социал-демократиялысь роль быдсикас ичӧтмӧдӧм **означайтӧ** сійӧн... **рабочӧйяс вылӧ буржуазнӧй идеология влияйтӧмлысь ёнмӧн**" (Ленин. Т. IV, стр. 390). Капиталистическӧй обществоын существуйтӧ сӧмын кык идеология—буржуазнӧй да социалистическӧй, сэки жӧ буржуазия, кыдзи капиталистическӧй обществоса господствующӧй класс, имеитӧ зэв уна средствояс сы вылӧ, медым йиджтыны рабочӧйяслы ассыс видзӧдласъяс.

Ленин аслас „Что делать?" уджын кыпӧдіс вылӧдз партиялысь кыдзи стихийнӧй рабочӧй движениелӧн революционизируйтан да веськӧдлан вынлысь тӧдчанлун, дзирдаланаа обоснуйтіс „коренной марксистскӧй положение, коді висьталӧ, мый марксистскӧй партия эм рабочӧй движениелӧн социализмкӧд йитчӧм" (ВКП(б) История", стр. 37—38).

„Рабочӧй дело" сяма экономистъяс эз веськыда отрицайтлыны пролетариатлысь политическӧй деятельность, а завуалированнӧя. Найӧ индылісны сы вылӧ, мый царизмлы паныд тыш оз вермы имеитны ыджыд интерес рабочӧйяслы, сійӧн мый сійӧ эм став классъяслӧн делӧ. Рабочӧйяслӧн главнӧй мог,—висьтавлісны найӧ,—кӧзяеваскӧд экономическӧй тыш да трудовӧй законодательство бурмӧдӧм вӧсна правительствокӧд тыш нуӧдӧм. Тадзи, найӧ политикасӧ гӧгӧрволісны эз социал-демократия ногӧн, а тред-юнионистъяс ногӧн. Экономистъяс рабочӧй классӧс обрекайтлісны нартитӧмъяслӧн да эксплоатируйтӧмъяслӧн нэмӧвӧйя положениеӧ, ӧд, самодержавие пуктылытӧг, рабочӧй класс эз вермы нуӧдны победоноснӧй тыш став капиталистическӧй строй пуктылытӧм вӧсна. „Экономистъяслӧн" видзӧдласъяс означайтісны „заводитчысь рабочӧй движение либералъяс бӧжӧн пӧртны зільӧм" (Ленин. Т. IV, стр. 375).

Кустарщина, костность асланыс проповедуйтӧмӧн, стихийность водзын асланыс преклонениеӧн „экономистъяс" збыльвылас отрицайтлісны политическӧй партиялысь быть колӧм да вежлісны сійӧс рабочӧйяслӧн тред-юнионистскӧй организацияӧн.

* * *

„Что делать?" ленинскӧй удж бӧрын, коді вӧчис исключительнӧй впечатление современникъяс вылӧ, „экономизм" тырвыйӧ вешйис политическӧй сцена вылысь. „Что делать?" разӧдӧм вайӧдіс сыӧ, мый сійӧ лэдзӧмсянь во бӧрын (сійӧс вӧлі лэдзӧма 1902 вося мартын), Российскӧй социал-демократическӧй партиялӧн II съезд кежлӧ, „экономизмлӧн" идейнӧй позицияясысь колис сӧмын неприятнӧй казьтылӧмъяс, а „экономист" кличка кутіс восприниматчыны унджык партийнӧй работникъясӧн, кыдзи оскорбление („ВКП(б) История", стр. 37). „Экономизм" разгромитӧм вайӧдіс Российын революционнӧй единӧй централизованнӧй марксистскӧй партия—партия, кодӧс подулалӧма марксизм-ленинизм революционнӧй учение вылын, котыртан туй вылын важнейшӧй препятствие бырӧдӧмӧ.

* * *

Выль типа партия котыртӧм вӧсна тыш эз вӧв сӧмын „экономистъяслы" паныд тышӧн. Водзӧ „экономистъяслысь" места партиялын займитісны меньшевикъяс, кодъяслы паныд Ленинлы, большевикъяслы лоис нуӧдны дыр кад чӧж неммиритчытӧм тыш.

О. ВЕЙЛАНД.

Вӧрлэдзысь-стахановец И. Г. Гуляев, коді уджалӧ Кӧртъю вӧрпунктын, босьтіс кӧсйысьӧм вӧчны 5.000 кубометр вӧр. Ӧнӧдз вӧчис нин сюрс сайӧ кубометр. Бьдлун вӧчӧ 10—15 кубометрӧн. СНИМОК ВЫЛЫН: Гуляев ёрт пилитӧ пу лучковӧй пилаӧн.

Фото Морозовлӧн.

КОМСОМОЛЕЦЪЯС ПЕТІСНЫ ВӦРӦ

Глотово сиктса (Удора район) „Краснӧй партизан" колхоз бердса комсомольскӧй организация вӧрлэдзан уджъяс вылӧ содтӧд выделитіс 12 комсомолецӧс. Комсомолецъяс петісны нин вӧрӧ. Трудовӧй дисциплина упорядочитӧм йылысь СССР-са Совнаркомлысь, ВКП(б) ЦК-лысь да ВЦСПС-лысь шуӧм обсудитӧм бӧрын комсомолецъяс сетісны кӧсйысьӧмъяс тышкасьны тӧлысьын 40 норма вӧчӧм вӧсна.

Комсомольскӧй организацияса секретарь Н. Коновалов быд лун пӧрӧдӧ 18-20 кубометрӧн. Сэтшӧм жӧ гырысь петкӧдласъяс сетӧны и мукӧд комсомолецъяс, кыдзи Высоких ёрт да мукӧдъяс. Комсомолец А. Александров, коді кайис вӧручастокӧ, вӧрлэдзан сезон заводитчигӧн, талун кежлӧ пӧрӧдіс нин 1.700 кубометр. Быд лун сійӧ пӧрӧдӧ 17-20 кубометрӧн. Став комсомолецъяс ордйысьӧны—вӧчалісны ёрта-ёртъясыскӧд индивидуальнӧй договоръяс.

Комсомолецъяскӧд ӧтлаын вӧрлэдзан уджъяс вылӧ „Краснӧй партизан" колхозысь петісны 14 морт колхозник да колхозница.

П. Захаров.

Паськалӧ социалистическӧй ордйысьӧм

Коин вӧрпунктса стахановец Федор Щанов сетіс кӧсйысьӧм январь тӧлысьын пӧрӧдны 500 кубометр да чукӧстіс аскӧдыс ордйысьны Акишин ёртӧс. Тшӧтш заводитісны ордйысьны Е. Пономарев, Л. Старцева да мукӧдъяс, найӧ сетісны кӧсйысьӧмъяс быд лун кыскыны 15 кубометрӧн.

Тырин.

БУРМӦДНЫ ШКОЛАЯСЫН УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНӦЙ УДЖ

Помасисны школаясын тӧвся каникулъяс. Заводитчис велӧдчан волӧн коймӧд четверть. Велӧдысьяс да велӧдчысьяс водзын велӧдчан во коймӧд четвертьын сулалӧ мог—шедӧдны ыджыд успехъяс учебно-воспитательнӧй уджын.

Сы вылӧ видзӧдтӧг, мый велӧдчан во мӧд четвертьын уна школаясын да торъя классъясын тӧдчымӧнъя кыптіс велӧдчысьяслӧн успеваемость, миян республикаса школаясын учебно-воспитательнӧй удж колӧ неудовлетворительнӧй состояниеын. Неуспевающӧй велӧдчысьяслӧн лыдыс зэв ыджыд. Торъя нин омӧль положениеыс роч да коми кывъяс да математика кузя.

Сыктывкарса мӧд номера средней школаын 769 велӧдчысь пиысь 218 неуспевающӧй. Абу бурджык положениеыс и 1-ой номера средней школаын. Сэні 731 велӧдчысь пиысь 198 неуспевающӧй.

Эмӧсь классъяс, кӧні джынсьыс унджык велӧдчысьыс оз успевайтны. Сідзи, сійӧ-жӧ Сыктывкарса мӧд номера средней школаса 5 „г" классын 41 велӧдчысьысь 27 морт оз успевайтны, а 5 „в" классын 39 мортысь оз успевайтны 21 морт.

Эмӧсь йӧз, кодъяс кӧсйӧны тайӧ лыдпасъяссӧ оправдайтны объективнӧй помкаясӧн. Тайӧ йӧзлысь утверждениессӧ опровергайтӧ отличник-учительяслӧн удж.

Сійӧ-жӧ Сыктывкарса мӧд номера школаын велӧдысь Макаров ёртлӧн 203 велӧдчысьысь велӧдчан во мӧд четвертьын вӧлі сӧмын ӧти неуспевающӧй. Макаров ёрт радейтӧ ассыс уджсӧ, сійӧ тшательнӧя гӧтӧвитчӧ урокъяс кежлӧ, уроклысь быд момент пыдіа обдумывайтӧмӧн. Сійӧ владейтӧ педагогическӧй мастерствоӧн, кужӧ велӧдны и велӧдчысьяс сылӧн велӧдан материал усваивайтӧны бура, крепыда.

Сыктывкарса школаясын велӧдысьяс Шергин, Рочева, Попова да Шешукова ёртъяслӧн абу нин ӧти неуспевающӧй велӧдчысь. Успеваемость кузя бур показательяс шедӧдісны сідз-жӧ А. Размыслова (Зеленец), Александрова (Чибью), Баранова (Виз, Емдін р-н.) да уна мукӧд велӧдысьяс.

Тайӧ ёртъяслӧн удж висьталӧ, мый велӧдчысьяслӧн успеваемостьын успехъяс медводз велӧдысьяс сайын, сы сайын, кутшӧма найӧ владейтӧны педагогическӧй мастерствоӧн, кутшӧма найӧ кужӧны котыртны челядьӧс бура велӧдчӧм вылӧ.

Тайӧ истинасӧ уна велӧдысь абу на гӧгӧрвоӧма. Эмӧсь велӧдысьяс, кодъяс педагогическӧй мастерствоӧн овладейтны кӧсйытӧм зільӧны оправдайтны быдсяма антипедагогическӧй „теорияясӧн". Сідзи Тыдор школаса (Емдін р-н) велӧдысь Пономарев утверждайтӧ, мый сылӧн велӧдчысьяс прӧста оз вермыны велавны, а Сотчӧмвыв школаса (Сыктывдін) юралысь Щанов доказывайтӧ, мый велӧдчан во 1-ой да мӧд четвертьын отличникъяс дзик оз вермыны лоны. Татшӧм сёрниясды да утвержденияслы колӧ сетны решительнӧй отпор.

Каникулъяс дырйи мунӧм учительскӧй совещаниеяс петкӧдлісны, мый народнӧй образование отделъяс зэв слаба тӧждысьӧны велӧдысьясӧн ассыныс квалификация кыпӧдӧм вӧсна, налысь велӧдчӧм котыртӧм вӧсна. Сідзи сыктывкарса совещание вылын сійӧ вопросыс колана ног весиг эз и кыпӧдчыв. Совещание вылын велӧдысьяс ӧти гӧлӧсӧн сёрнитісны, мый найӧ ассыныс квалификация кыпӧдӧны слаба, мый методическӧй кабинет налы зэв омӧля отсасьӧ.

Совещаниеяс вылын тыдовтчис, мый уна учитель босьтчис нин ВКП(б) история самостоятельнӧй велӧдӧмӧ, сӧмын ронояс, профсоюзнӧй организацияяс, а сідз жӧ комсомольскӧй организацияяс налы сійӧ уджын отсасьӧны слаба. Колӧ добитчыны, медым быд велӧдысь босьтчис ВКП(б) история велӧдӧмӧ.

Велӧдчан во мӧд четвертьлӧн итогъяс тшӧктӧны велӧдысьясӧс серьёзнӧя босьтчыны ассыныс квалификация, мастерство кыпӧдӧмӧ, большевизмӧн овладейтӧмӧ. Велӧдысьяслы и велӧдчысьяслы колӧ мобилизуйтчыны школаяс уджысь тырмытӧмторъяс решительнӧя бырӧдӧмӧ да добитчыны велӧдчысьяслысь успеваемость кыптӧм. Тайӧ уджын комсомольскӧй организацияяс долженӧсь сетны медся ыджыд отсӧг велӧдысьяслы. **О. Р.**

Комсомолецъяслӧн образцовӧй пример

Нювчим поселокын абу ни ӧти рабочӧй, работница, интеллигент, кодӧс эськӧ абу шымыртӧма населениелы ставсоюзса перепись кузя агитацияӧн. Поселокын 1.134 олысь—кодъяс дінӧ некымынысь нин волісны агитаторъяс-счетчикъяс. Завод бердса комсомольскӧй организация населениелы ставсоюзса перепись нуӧдӧм кузя уджъяс вылӧ выделитіс медся бур комсомолецъясӧс, кыдзи Василий Быковӧс, Фаина Леушинаӧс, Мария Анисимоваӧс да Валя Воробьеваӧс.

Василий Быков, комсомолец, уджалӧ инструктор-контролерӧн. Коми АССР-са Верховнӧй Сӧветӧ бӧрйысьӧмъяс дырйи сійӧ вӧлі участковӧй избирательнӧй комиссияса председательӧн. Уджаліс бура. Населениелы ставсоюзса перепись кежлӧ Быков ёрт лӧсьӧдчӧ оз омӧля. Сыӧн вӧчӧма поселоклысь техническӧй план-карта, кӧні быд счетчиклы торйӧдӧма индӧм участок. Быд участокӧ пыртӧма став керка, барак, общежитие, медым счетчикъяс вермисны ӧшыбкатӧг аддзыны домовладелецъясӧс. Нювчим поселок кузя ставыс уджалӧ 38 счетчик. Счетчикъяс пӧвсын нуӧдӧма 7 совещание. Найӧс бура тӧдмӧдӧма переписнӧй лист заполняйтан техникаӧн. Коммунистъяскӧд, комсомольецъяскӧд ӧттшӧтш уджӧ кыскӧма беспартийнӧйясӧс, заводса медся бур стахановецъясӧс. Бура уджалӧны Вишневский, стахановец-литейщик Алексей Мелешев, литейнӧй цехса бригадир Александр Савин ёртъяс.

Комсомолка Фаина Леушина нуӧдӧ агитационнӧй удж шом вӧчысьяс пӧвсын, сиктсянь 8 километр сайын. Сылӧн участокын 9 барак. Аслас участокын сійӧ вӧчис нин кык обход. Тайӧ обходъяснас сійӧ шымыртіс 70 мортӧс. Вӧлiны йӧз, кодъяс эз вӧвны гортаныс. Леушина ёрт на дінӧ кайліс вӧручастокӧдз, кӧні уджалісны тайӧ йӧзыс. Леушина ёрт аслас участокысь тӧдӧ быд мортӧс.

Нювчим поселокса население счетчикъясӧс встречайтӧны, кыдзи дона гӧстьясӧс. Быд рабочӧй семья пытшкын счетчикъяс адзӧны зажиточнӧй, культурнӧй олӧм, кодӧс сетіс налы большевистскӧй партия, сӧветскӧй правительство. Нювчим поселокса комсомолецъяс радӧсь, мый налы поручитісны нуӧдны кывкутана, серёзнӧй делӧ—государственнӧй делӧ—населениелы ставсоюзса переписын участвуйтӧм.

Сер. Попов.

Решительнӧя тышкасьны рвачъяскӧд, прогульщикъяскӧд, лодыръяскӧд

Январь первой лунӧ Ношуль механизированнӧй вӧрпунктса трактористъяс, механикъяс пӧвсын вӧлі нуӧдӧма трудовӧй дисциплина упорядочитӧм йылысь СССР-са Совнаркомлысь, ВКП(б) ЦК-лысь да ВЦСПС-лысь шуӧм обсуждайтӧм.

Механикъяс да трактористъяс ыджыд радлунӧн встретитісны тайӧ шуӧмсӧ да требуйтісны пуктыны решительнӧй тыш государственнӧй дисциплина дзугысьяскӧд — лодыръяскӧд, прогульщикъяскӧд, рвачъяскӧд да мукӧдъяскӧд, кодъяс кӧсйӧны наживайтчыны социалистическӧй государство щӧт весьтӧ.

Ношульса механизированнӧй вӧрпункт 4 кварталлысь производственнӧй план тыртіс сӧмын 45 прӧцент вылӧ. Тайӧ позорнӧй лыдпас помкаясысь ӧтиӧн лоӧ сійӧ, мый вӧрпунктса администрация, партийнӧй, комсомольскӧй да профессиональнӧй организацияяс омӧля тышкасисны трудовӧй дисциплина ёнмӧдӧм вӧсна. Совещание вылын выступайтысьяс тракторист-стахановец Коми АССР Верховнӧй Сӧветса депутат Баранов да тракторист Тарасов ёртъяс эрдӧдісны трудовӧй дисциплина дзугӧмлысь уна фактъяс. Базаын ӧнӧдз бездействуйтӧны куим трактор сы вӧсна, мый абу запаснӧй частьяс. Дирекцияӧн запаснӧй частьясла вӧлі ыстӧма прӧвериттӧм мортӧс Шульгаӧс, коді тракторнӧй парк запаснӧй частьясӧн обеспечитӧм пыдди дыр кад спекулируйтіс тӧварӧн. Шульга мыж вӧсна 6 номера трактор ковмис чукӧртны важ частьясысь. Баранов ёрт висьталӧ, мый дирекция уджалӧ конторасысь петавтӧг, кывкутӧг.

Удж дисциплина дзугӧмъяс йылысь висьталӧ и тракторист Тарасов ёрт. Сылӧн трактор рейсӧ эз на петав, вӧрпунктын пӧрадок абутӧм вӧсна. Ӧткымын трактористъяс веськыда жульничайтӧны, гусявлӧны болтъяс, гайкаяс, ключьяс да мукӧд тор. Торъя омӧля уджалӧны слесарнӧй да механическӧй мастерскӧйяс.

Омӧля сувтӧдӧма социалистическӧй ордйысьӧмлысь учет. Стахановецъяс да ударникъяс олӧны ӧти правоӧн лодыръяскӧд да прогульщикъяскӧд.

Совещание вывса участникъяс асланыс решениеын шуисны нуӧдны решительнӧй тыш государственнӧй интересъяс дорйӧм кузя, сӧветскӧй правительстволысь трудовӧй дисциплина законъяс олӧмӧ пӧртӧм вӧсна.

М. Юркин.

СНИМОК ВЫЛЫН: Сыктывкарса 13 номера школаса 6-ӧд классысь велӧдчысь Боря Другов. Боря мӧд четверть помын шедӧдіс отличнӧй результатъяс.

Фото Морозовлӧн.

Ме велӧда ВКП(б) история

„ВКП(б) история Краткӧй курсӧн“ ми тӧдмасим медводз кружокын, сэні ми лыддим став главасӧ. Ӧні кутчысим ВКП(б) история самостоятельнӧя велӧдӧмӧ. ВКП(б) история ме велӧда пыдіа да серьёзнӧя. Став материалсӧ ме тщательнӧя обдумывайта да конспектируйта. Ӧнӧдз пройдиті I глава да вуджи мӧд главаӧ. ВКП(б) история велӧдӧмын паныдасьлӧны сьӧкыдлунъяс. Со IV-ӧд главаын эмӧсь уна гӧгӧрвотӧм вопросъяс. Бур эськӧ вӧлі, миян сиктын кӧ кутісны вӧчавлыны сьӧрсьӧн жӧ лекцияяс, кутшӧмӧсь овлӧны Сыктывкарын. Тайӧ лекцияяс сетісны эськӧ зэв ыджыд отсӧг.

А. Размыслова.

Зеленец НСШ-ысь велӧдысь.

(Босьтӧма учительяслӧн районнӧй совещание вылын сёрнись).

Прогульщиклы школаын абу места

Сыктывдін районоса веськӧдлысьяс потакайтӧны прогульщикъяслы, трудовӧй дисциплина нарушайтысьяслы. Со Маджа НСШ-са велӧдысь А. В. Степанов систематическӧя юӧ, код юрӧн волывлӧ школаӧ. Дерт, татшӧм велӧдысьысь нинӧм и виччысны челядьӧс калечитӧмысь кындзи.

Сійӧ дугдывтӧг прогуливайтӧ, дзонь лунъясӧн оз волывлы занятиеяс вылӧ.

Та йылысь тӧдӧ роноса юралысь Титов, тӧдӧны и роноса мукӧд уджалысьяс да профсоюзса веськӧдлысьяс, но ӧнія Степановӧс абу вештӧма удж вылысь, а ӧд миян сӧветскӧй школаын сэтшӧм прогульщиклы места абу.

Е.

КИТАЙЫН ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС

Центральнӧй Китайын

Ханькоусянь рытыв-войвывланьын китайскӧй войскa паськӧдӧны успешнӧй наступление Иншансянь войвывланьса районын.

Сёрмӧм юӧртӧмъяс серти, кодъяс вӧны японецъясӧн оккупируйтӧм районъясысь, лои тӧдса, мый январь 1 лунӧ китайскӧй частьясӧн вӧлі босьтӧма Вайчжа кар, коді сулалӧ Паньчан Цзюцзянскӧй кӧрттуй магистральсянь рытыввывланьын. Сӧмын выль подкреплениеяс босьтӧмӧн японецъяслы мӧд луннас удайтчис бара пырны карас.

Хэнань да Аньхуэй провинцияяс граница вылын японскӧй войска босьтісны Луи.

Японецъяслӧн чорыд да уна атака вылӧ видзӧдтӧг китайскӧй отрядъяс водзӧ кутӧны Гулин порт (Цзюцзянсянь лунвывланьын).

Нанкинсянь асыв-лунвывлын китайскӧй партизанъясӧн босьтӧма Лиян кар, коді ӧнія кадын пӧрӧ партизанъяслысь водзӧ операцияяс развивайтӧм вылӧ базаӧ. Кар босьтӧм кузя японецъяслӧн став зільӧмъяс потерпитісны неудача. Лиян вӧсна бойясын японецъяс босьтісны гырысь воштӧмъяс.

Лунвыв Китайын

Кантонсянь асывланын мунӧны чорыд бойяс Цзэнчэн-Кантон шоссе вылын. Японскӧй войскаяс, кодъясӧс вӧтлӧны китайскӧй частьяс, бӧрыньтчӧны Синътанлань. Кантон-Коулунскӧй кӧрттуй вылын водзӧ нуӧдсьӧны бойяс Илун дорын. Январь 7 лунӧ китайскӧй отряд писькӧдчис карӧ, код уличъяс вылын пансис бой.

Сӧмын ӧні лои тӧдса, мый январь 1 лунӧ китайскӧй партизанъяс босьтісны Хуанган, коді сулалӧ Кантонсянь асывлун вывланьын. Ӧния кадын партизанъяслӧн отрядъяс нуӧдӧны упорнӧй атакаяс японскӧй позицияяс вылӧ, кодъяс куйлӧны Воккатигрис Тайпин портъяс костын.

Войвыв Китайын

Шаньси провинцияса рытыввыв юкӧнын китайскӧй войска водзӧ паськӧдӧны контрнаступление Цзэнчжоу районын. Январь 9 лунӧ наӧн босьтӧма важнӧй стратегическӧй пункт, коді сулалӧ Цзичжоусянь километр сайын. Китайскӧй артиллерия ӧні лыйлӧ Цзэнчжоу.

ИСПАНИЯСА ФРОНТЪЯС ВЫЛЫН

Центральнӧй фронт

Национальнӧй оборона кузя Испанскӧй министерстволӧн официальнӧй сводкаын висьтавсьӧ, мый мятежникъяс да интервентъяс, подкреплениеяс босьтӧмӧн, нуӧдісны Эстремадурскӧй участок вылын январь 10 лунӧ республиканскӧй позицияяс вылӧ контратакаяс Сиерра Трапер да Торрехонсильо районын. Сійӧ контратакасӧ вӧлі энергичнӧя венӧма республиканецъясӧн. Враг водзсасьӧм вылӧ видзӧдтӧг, республиканскӧй частьяс босьтісны Мано де Нерро высотаяс. Ӧнія кадын чорыд бойяс мунӧны Серро де Пеньяройясянь рытыввывланьса районын да Торосо да Месагара возвышенностьяс районын. Монтеррубио дорын республиканецъяс босьтісны пленӧ некымын офицерӧс да мятежникӧс. Мятежникъяс армияысь уна салдатъяс вуджисны республиканскӧй линияяс вылӧ.

Асыввыв фронт

Январь 10 лунӧ итальянскӧй войска Артеса де Сегра районын, кӧні найӧ водзвылас босьтісны гырысь воштӧмъяс, нуӧдісны уна атака республиканскӧй позицияяс вылӧ. Враглысь став атакаяссӧ вӧлі тырвыйӧ венӧма республиканецъясӧн. Республиканскӧй частьяс бойясын, кодъяс мунісны январь 9 лунӧ, петкӧдісны стройысь 5 вражескӧй танк. 6-ӧд танк вӧлі босьтӧма республиканецъясӧн.

Мукӧд фронтъяс вылын оз мунны некутшӧм тӧдчана операцияяс.

Итальянскӧй самолётъяс, кодъяс лэбзисны Майоркасянь, бомбардируйтісны январь 10 лунӧ Капельядес Барселона провинцияын. Бомбардировканас жугӧдӧма некымын здание; гражданскӧй население пӧвсын эмӧсь жертваяс.

ПАРИЖ, 11. Эспань агентство Танжерсянь юӧртӧ, мый Сеутаын (Испанскӧй Марокко) суднояс вылӧ, кодъяс мунӧны Севильяӧ, сӧвтӧдӧма кокньыд артиллериялысь батареяяс, марокканскӧй войскалысь кык табор, ӧти батальон пехота да жандармериялысь рота. Севильяысь тайӧ войскасӧ лоас мӧдӧдӧма Эстремандура фронт вылӧ подкреплениеяс мӧдӧдӧм йылысь мятежникъяс командование требованиеӧд йитӧдын.

Сӧветскӧй Союзын

*Бакинскӧй сӧветса президиум шуӧмӧн Садовӧй уличаыс да Азербайджанскӧй ССР Совнарком здание дорса скверлы присвоитӧма миян кадся великӧй лётчик Сӧветскӧй Союзса Герӧй Валерий Павлович Чкаловлысь ним.

Отв. ред. вежысь *И. УЛЬЯНОВ.*

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комн. № 10 и 11, редакция газеты „Коми комсомолец“. Телефон: 5—01.

Подписная плата: на 1 год:—18 руб, на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на 1 мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 506. Типография Наркомместпрома Коми АССР Тираж 3500